

BAROMETR HUMANITARNY

2024

O BAROMETRZE HUMANITARNYM

S. 3

1

METODOLOGIA BADANIA

S. 4

2

WYNIKI BADANIA

S. 5

3

AKTYWNOŚĆ DOBROczynna POLAKÓW I CHĘĆ WSPARCIA CELÓW SPOŁECZNYCH

S. 5

3a

POSTAWY WOBEC KRYZYSÓW HUMANITARNYCH NA ŚWIECIE

S. 11

3b

Szanowni Państwo,

„Barometr Humanitarny” to cykliczne badania opinii, jakie Lekarze bez Granic prowadzą w Polsce na temat postaw humanitarnych Polek i Polaków oraz ich zaangażowania w pomaganie innym. W tym raporcie przedstawiamy wyniki trzeciej edycji badań, zrealizowanej w 2024 roku.

Respondentów pytaliśmy o to czy i w jaki sposób pomagają innym, komu najchętniej chcieliby pomagać, jakie grupy i cele społeczne wspierać. Pytaliśmy też, czy pomoc humanitarna jest w ich ocenie ważna oraz kto powinien ją otrzymywać, a kto jej udzielać.

Wyniki najnowszej edycji badań pokazują, że „przebudzenie pomocowe” Polaków, jakie obserwowaliśmy w związku z pomocą dla Ukrainy, jest trwałe. Choć poziom zaangażowania w różne formy pomocy nieco spadł od zeszłego roku, ciągle utrzymuje się na dużo wyższym poziomie, niż przed lutym 2022 roku.

Najczęściej bylibyśmy skłonni wspierać najpilniejsze cele, takie jak „walkę z głodem i niedożywieniem”, „zdrowie i leczenie” oraz „pomoc ludziom z krajów dotkniętych katastrofami naturalnymi”. W dużej mierze decydują tu ograniczone środki, które Polacy i Polki wskazują jako najważniejszą przeszkodę w pomaganiu. Realistycznie oceniamy własne możliwości, dlatego w odpowiadaniu na kryzysy humanitarne na świecie widzimy większą rolę organizacji pozarządowych, państw i biznesu.

Chociaż własny kraj jawi się nam jako „mający dużo własnych problemów”, który sam powinien być adresatem pomocy, **aż dwie trzecie Polek i Polaków uważa, że to państwo polskie powinno pomagać ludziom dotkniętym kryzysami humanitarnymi na świecie. To poczucie solidarności - również międzynarodowej - jest bardzo krzepiące.**

Zapraszam do lektury raportu.

DRAGINJA NADAŽDIN, DYREKTORKA BIURA
LEKARZY BEZ GRANIC W POLSCE

METODOLOGIA

BADANIA

PRÓBA BADAWCZA

Reprezentatywna próba mieszkańców Polski w wieku 18+ o wielkości N=1000

TECHNIKA BADANIA

Badanie zostało zrealizowane techniką wywiadów internetowych wspomaganych komputerowo – CAWI

Badanie opinii „Barometr Humanitarny 2024” zrealizowała agencja badawcza Opinia24 na zlecenie Lekarzy bez Granic. Badania zrealizowano między 12 lutego a 5 marca 2024 roku.

Wszystkie prezentowane na wykresach wyniki są przedstawione w wartościach procentowych. Udziały procentowe są zaokrąglone do liczb całkowitych, a w przypadku preferencji wyborczych do jednego miejsca po przecinku. Oznacza to, że w niektórych przypadkach wyniki mogą nie sumować się do 100%.

WYNIKI BADANIA

AKTYWNOŚĆ DOBROCZYNNA POLAKÓW I CHĘĆ WSPARCIA CELÓW SPOŁECZNYCH

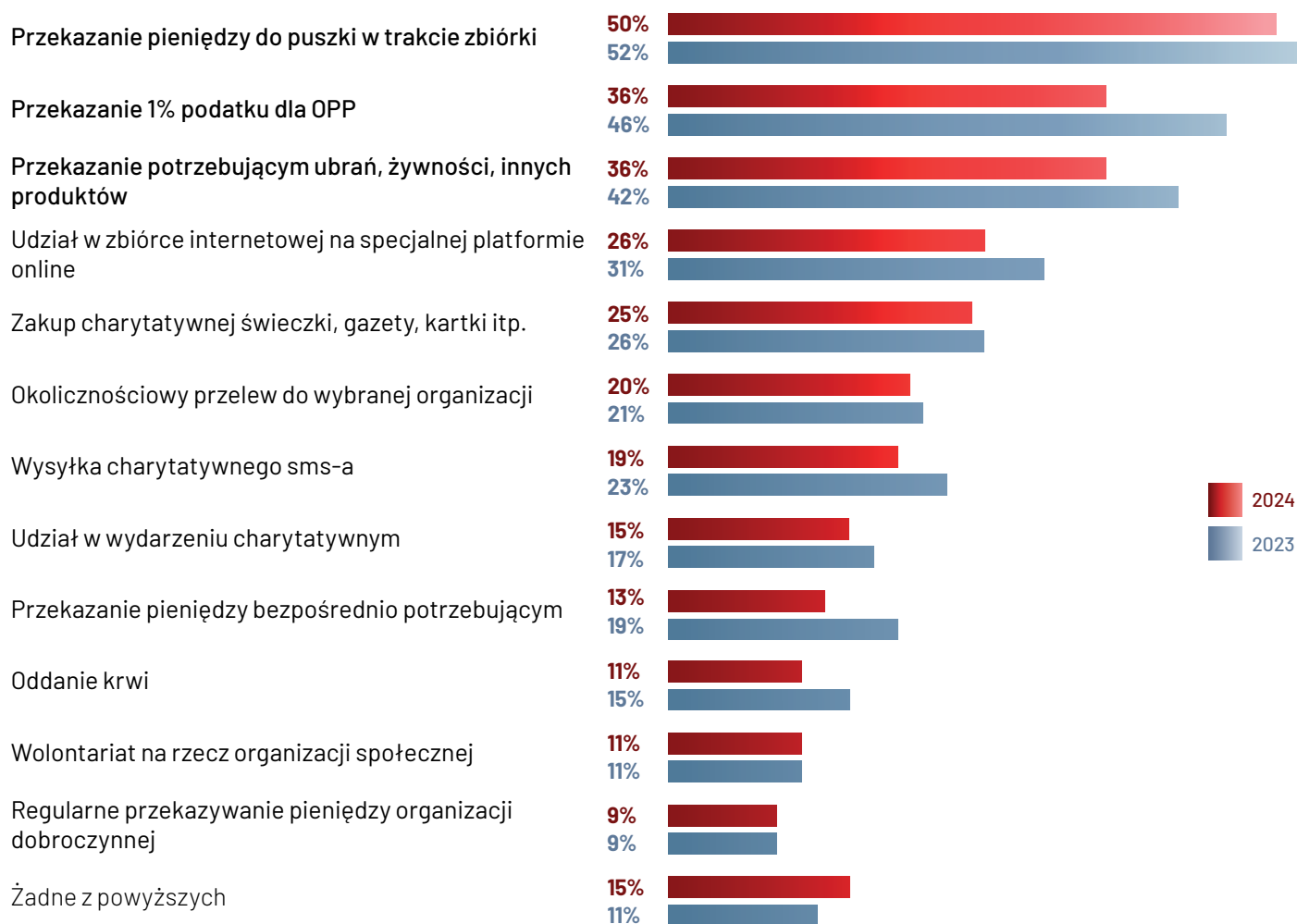
I. AKTYWNOŚĆ DOBROCZYNNA

W badaniu aż 85 proc. ankietowanych zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy choć raz zaangażowało się w aktywność dobroczynną. Jest to wynik bardzo zbliżony do zeszłorocznego (87 proc.), kiedy badanie pokazało skokowy wzrost aktywności pomocowej (o 30 punktów procentowych względem wcześniejszego roku), w związku z eskalacją wojny w Ukrainie.

W porównaniu z okresem objętym wcześniejszymi badaniami Polacy i Polki w ostatnim roku podejmowali nieco mniej zróżnicowanych działań pomocowych, co związane było z odmienną sytuacją i potrzebami. W okresie pojawienia się dużej liczby uchodźców i uchodźczyń z Ukrainy częściej przekazywaliśmy jedzenie i ubrania potrzebującym (42 proc. wskazań w badaniach z 2023 roku, 36 proc. wskazań obecnie). Częściej przekazywaliśmy też pieniądze bezpośrednio potrzebującej osobie lub rodzinie (19 proc. wskazań wówczas, 13 proc. obecnie).

Najpopularniejszą formą wsparcia pozostaje wrzucanie pieniędzy do puszeki podczas zbiórek, w tegorocznym badaniu deklarowane przez 50 proc. respondentów i respondentek. Najmniej popularne formy to oddawanie krwi i wolontariat (po 11 proc. wskazań) oraz systematyczne wsparcie finansowe organizacji społecznej (9 proc.).

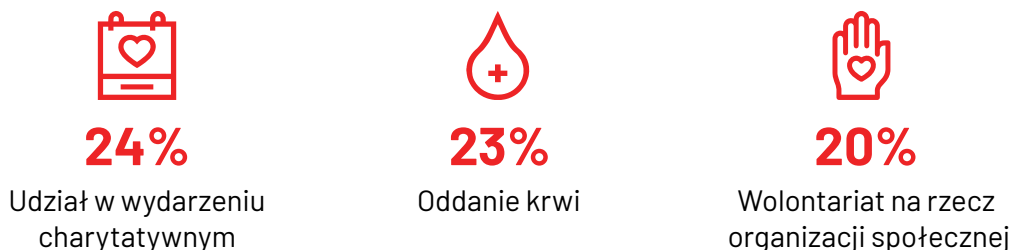
Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy wykonał(a) Pan (i) którąkolwiek z następujących czynności? (2024 N=1000, 2023 N=2080)

Najmłodsze osoby częściej niż pozostałe angażowały się w aktywne formy pomocy. W grupie wiekowej 18-24 lat w ciągu ostatniego roku 23 proc. oddało krew, 24 proc. brało udział w wydarzeniu charytatywnym, a 20 proc. w wolontariacie.

Mężczyźni chętniej niż kobiety oddawali krew (14 proc. w porównaniu do 8 proc. wskazań). Natomiast to kobiety wyróżniają się częstszym od mężczyzn przekazywaniem pieniędzy wybranej organizacji dobroczynnej (23 proc. w porównaniu do 17 proc.) oraz udziałem w zbiórkach internetowych (29 proc. do 22 proc.).

AKTYWNOŚĆ DOBROCZYNNA W GRUPIE WIEKOWEJ 18-24 (N=87)

AKTYWNOŚĆ DOBROCZYNNA WŚRÓD KOBIEC (N=523)

AKTYWNOŚĆ DOBROCZYNNA WŚRÓD MĘŻCZYŹN (N=477)

8%

14%

Oddanie krwi

23%

17%

Okolicznościowy przelew do wybranej organizacji

29%

22%

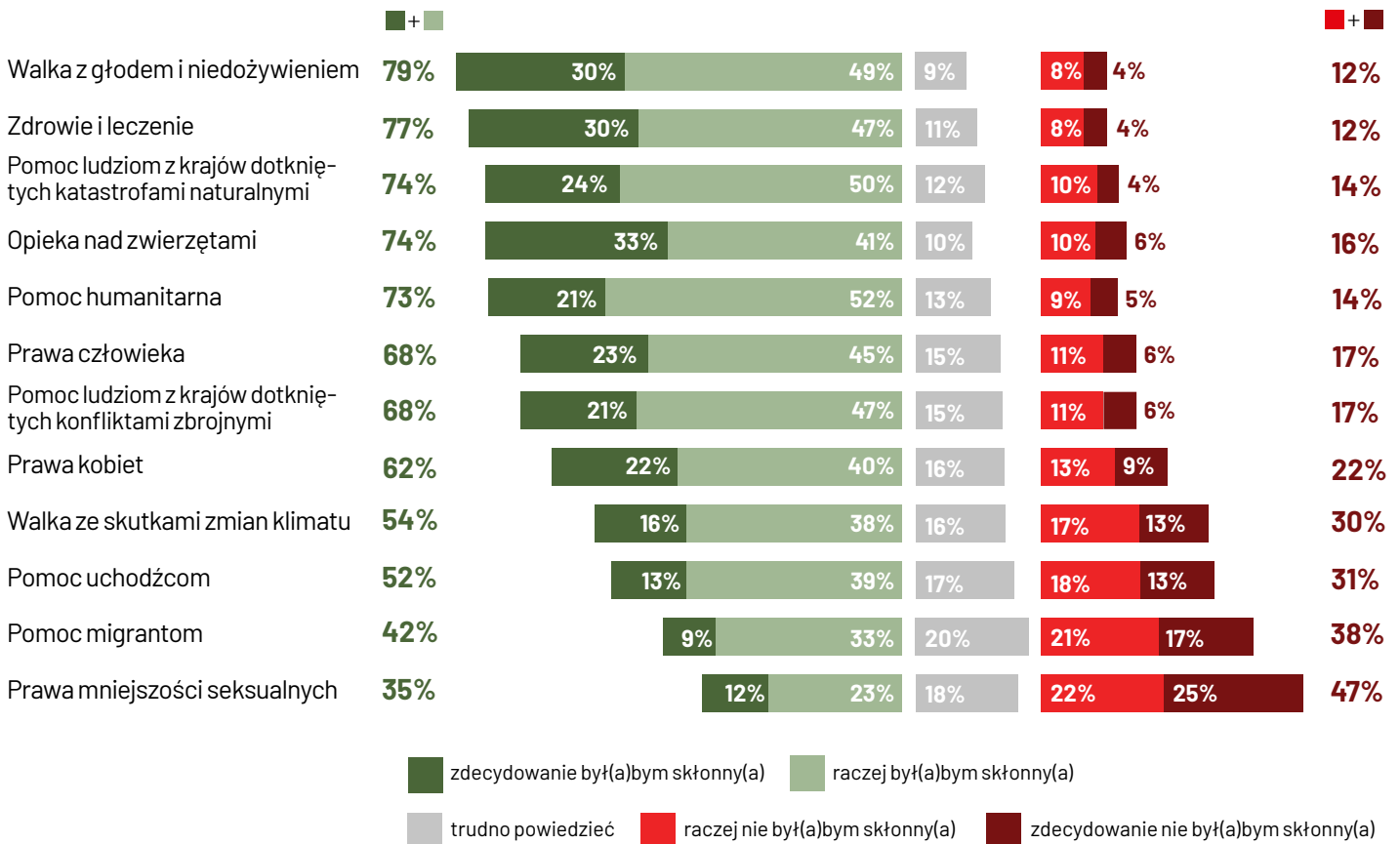
Udział w zbiórce internetowej na specjalnej platformie online

II. CHĘĆ WSPARCIA PIENIĘŻNEGO CELÓW SPOŁECZNYCH

Respondentki i respondenci pytani o cele społeczne, jakie gotowi byłiby wesprzeć własnymi pieniędzmi, najczęściej wskazywali na „walkę z głodem i niedożywieniem”, „zdrowie i leczenie” oraz „pomoc ludziom z krajów dotkniętych katastrofami naturalnymi”. Cele te wskazało odpowiednio 79, 77 i 74 proc. badanych.

70-procentowy próg wskazań przekroczyły również „opieka nad zwierzętami” (74 proc.) i ogólnie „pomoc humanitarna” (73 proc.). Wyraźnie mniej, choć ciągle połowa z nas (54. proc) gotowa jest wesprzeć własnymi pieniędzmi walkę ze skutkami zmian klimatu. Z kolei uchodźcom jest gotowych pomóc 52 proc. respondentów. Pod 50-procentowym progiem pozytywnych wskazań znalazły się jedynie pomoc migrantom (42 proc.) i prawa mniejszości seksualnych (35 proc.).

Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) czy też nie był(a)by skłonny(a) wesprzeć z własnych pieniędzy następujące cele? (N=1000)

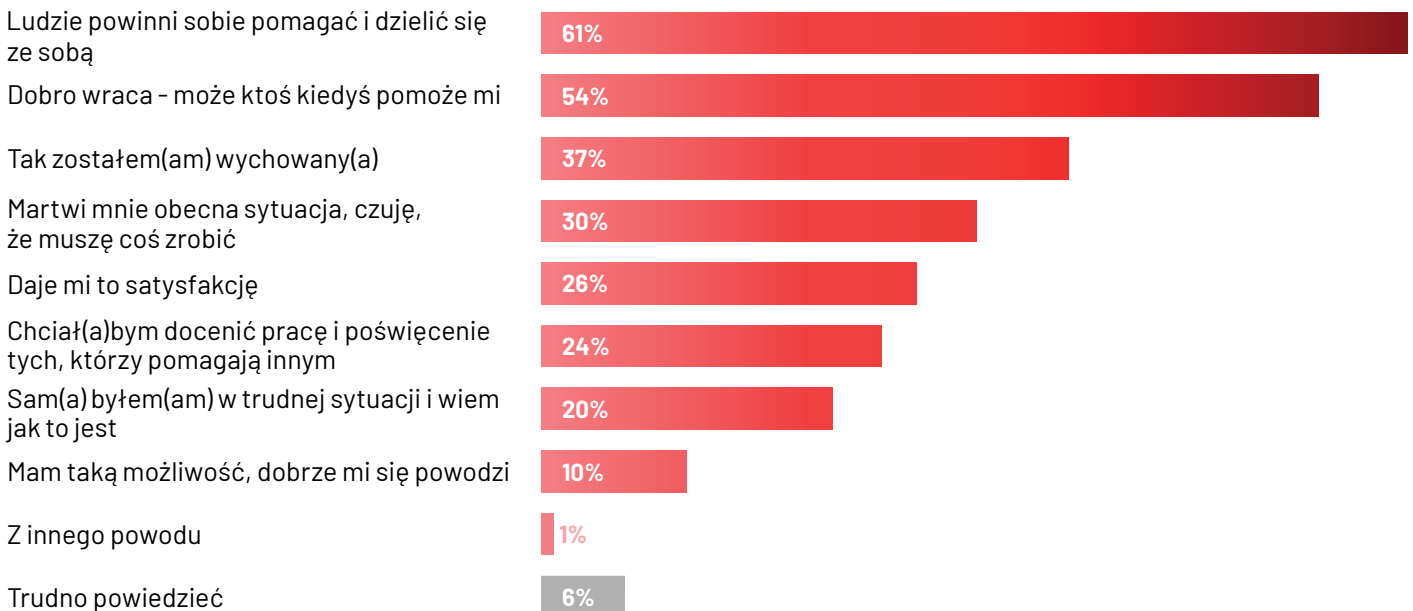

☆ III. MOTYWACJE WSPARCIA CELÓW SPOŁECZNYCH

Respondenci pytani o motywację do pomagania najczęściej wskazują na ogólne zasady etyczne. Aż 61 proc. ankietowanych zgadza się ze stwierdzeniem, że „ludzie powinni sobie pomagać i dzielić się ze sobą”. Ponad połowa (54 proc.) liczy na wzajemność („wierzę, że dobro wraca - może kiedyś ktoś pomoże mi”). 37 proc. odwołuje się do wychowania.

Tylko jedna czwarta pomagających (26 proc.) przyznaje, że pomaganie daje satysfakcję, a zaledwie co dziesiąta osoba (10 proc.) robi to ze względu na dobrą sytuację finansową.

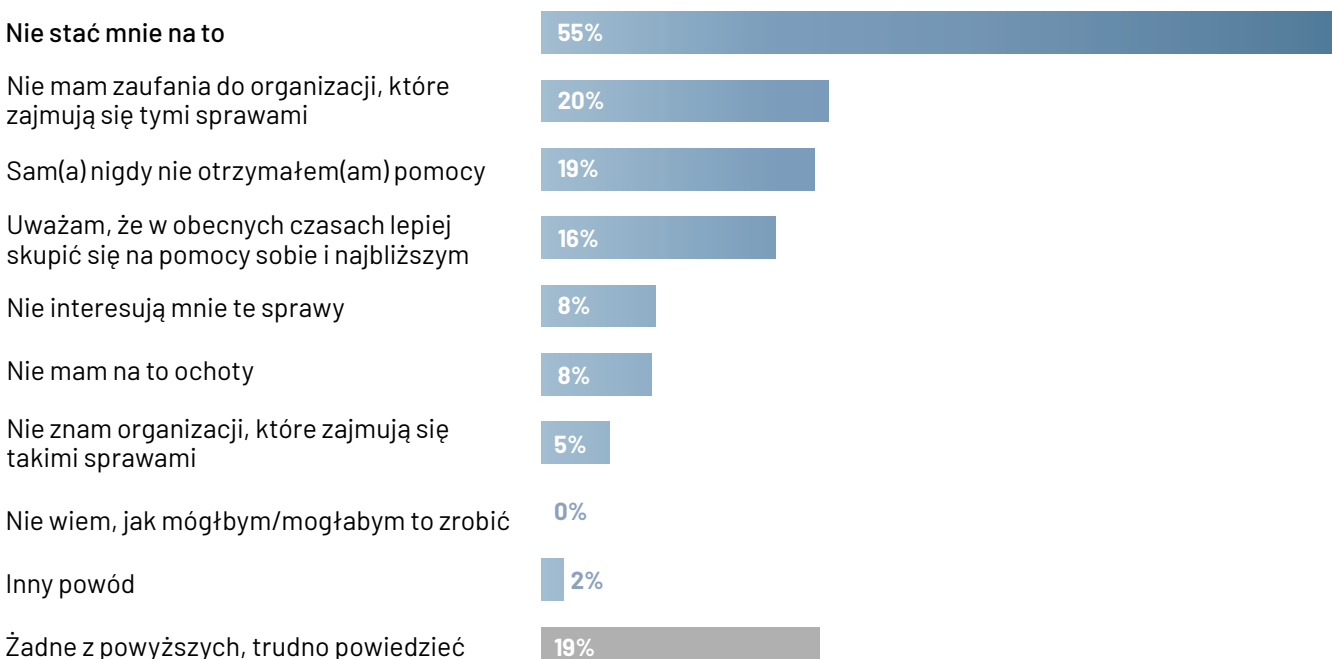
Wskaż(a) Pan(i), że był(a)by Pan(i) skłonny(a) wesprzeć niektóre z ww. celów. Proszę powiedzieć, dlaczego był(a)by Pan(i) do tego gotowy(a)? (N=924)

☆ IV. POWODY BRAKU CHĘCI WSPARCIA CELÓW SPOŁECZNYCH

Respondenci, którzy nie byliby skłonni do przekazania pieniędzy na cele charytatywne, zostali zapytani o powody takiej decyzji. Ponad połowa (55 proc.) twierdzi, że nie stać ich na wsparcie finansowe. Znacznie mniej osób wskazało na brak zaufania do organizacji (20 proc.), nieotrzymanie pomocy w przeszłości (19 proc.) oraz przekonanie, że obecnie lepiej pomagać sobie i najbliższym (16 proc.). Jednocześnie po 8 proc. osób przyznaje, że „nie interesują ich te sprawy” lub „nie mają na to ochoty”.

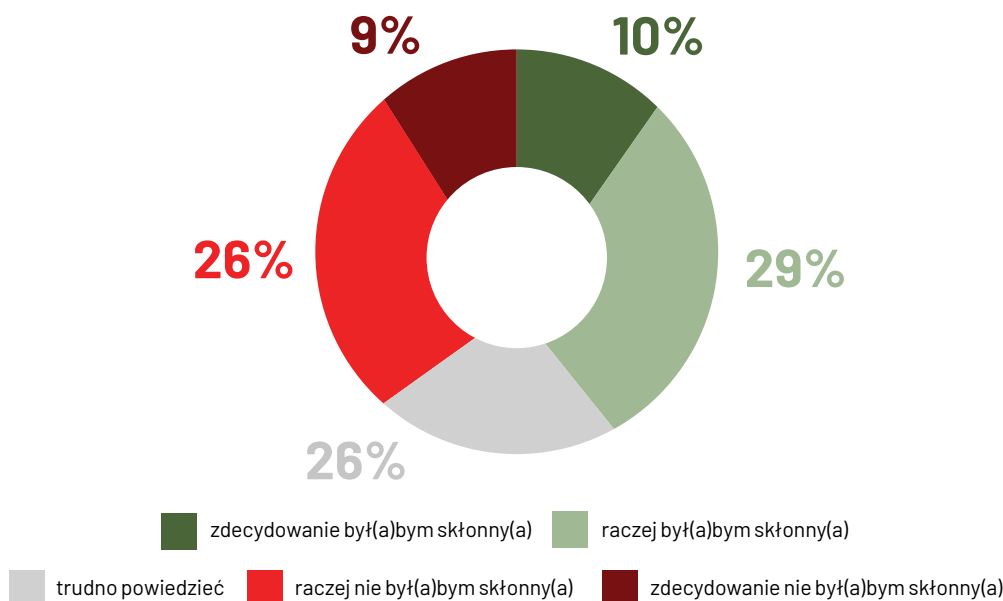
Wyżej wskazał(a) Pan (i), że nie był(a)by Pan (i) skłonny(a) przekazać własnych pieniędzy na żaden z wymienionych celów. Proszę o wskazanie powodów takiej decyzji? (N=76, uwaga: mała próba)

V. CHĘĆ STAŁEGO WSPIERANIA CELÓW CHARYTATYWNYCH

Odsetek osób dopuszczających możliwość stałego wspierania wybranego celu społecznego wynosi aż 39 proc. Wynik ten jeszcze rośnie wśród młodszych osób ankietowanych. W przedziale wiekowym 18-24 lat sięga 50 proc., zaś w przedziale 25-29 lat – nawet 60 proc.

Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) czy też nie był(a)by Pan(i) skłonny(a) wspierać któryś z tych celów w sposób stały, np. poprzez przelew cykliczny lub polecenie zapłaty? (N=924)

CHĘĆ STAŁEGO WSPIERANIA CELÓW CHARYTATYWNYCH W GRUPIE WIEKOWEJ 18-24 (N=79)

CHĘĆ STAŁEGO WSPIERANIA CELÓW CHARYTATYWNYCH W GRUPIE WIEKOWEJ 25-29 (N=72)

50%

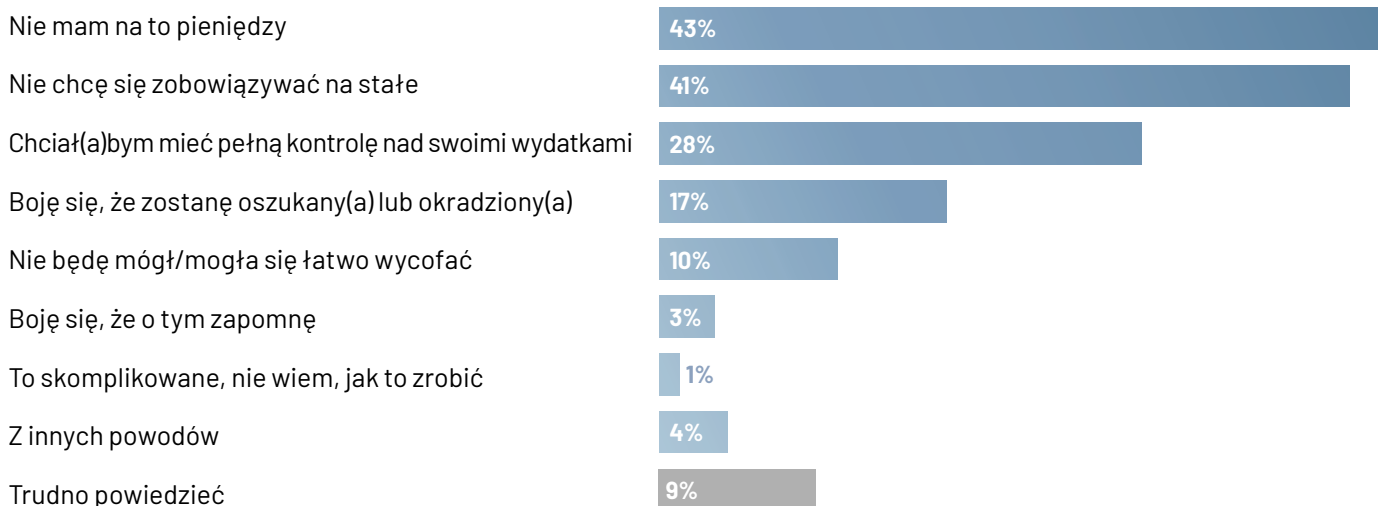

60%

☆ VI. POWODY BRAKU CHĘCI ANGAŻOWANIA SIĘ W STAŁE WSPARCIE

Wśród powodów braku chęci stałego wsparcia zdecydowanie najczęściej wskazywano brak pieniędzy (43 proc.) oraz niechęć do stałego zobowiązania (41 proc.). 28 proc. osób twierdzi, że chciałyby mieć pełną kontrolę nad swoimi wydatkami. Badani wskazywali też na obawy związane ze stałą formą wsparcia, takie jak strach przed oszukaniem lub kradzieżą (17 proc.) lub brak możliwości łatwego wycofania się (10 proc.). Zaledwie 3 proc. boi się, że o tym zapomni, a 1 proc. – nie wie jak to zrobić.

Dlaczego nie chciał(a)by Pan(i) wspierać tych celów w sposób stały? (N=562)

VII. GOTOWOŚĆ WSPARCIA PIENIĘŻNEGO OKREŚLONYCH GRUP

Na szczycie listy grup, którym najchętniej byśmy pomogli, odnajdziemy „dzieci”, które własnymi pieniędzmi gotowa jest wspierać blisko połowa Polek i Polaków (49 proc.). Kolejne są osoby dotknięte przez katastrofy naturalne (35 proc.) i konflikty zbrojne (33 proc.) Osoby doświadczające kryzysu niedożywienia oraz po prostu mieszkańcy mniej zamożnych krajów, bez dostępu do opieki zdrowotnej, uzyskały odpowiednio 30 i 28 proc. wskazań.

Listę tę zamykają osoby dotknięte przez epidemie i uchodźcy, których gotowy jest wspierać co dziesiąty respondent i respondentka (po 9. proc. wskazań) oraz migranci i migrantki – jedynie 5 proc. pozytywnych wskazań.

Proszę powiedzieć, czy gdyby miał(a) Pan(i) taką możliwość, był(a)by Pan(i) gotowy(a) czy też nie był(a)by gotowy(a) wesprzeć swoimi pieniędzmi działania na rzecz tych grup? (N=1000)

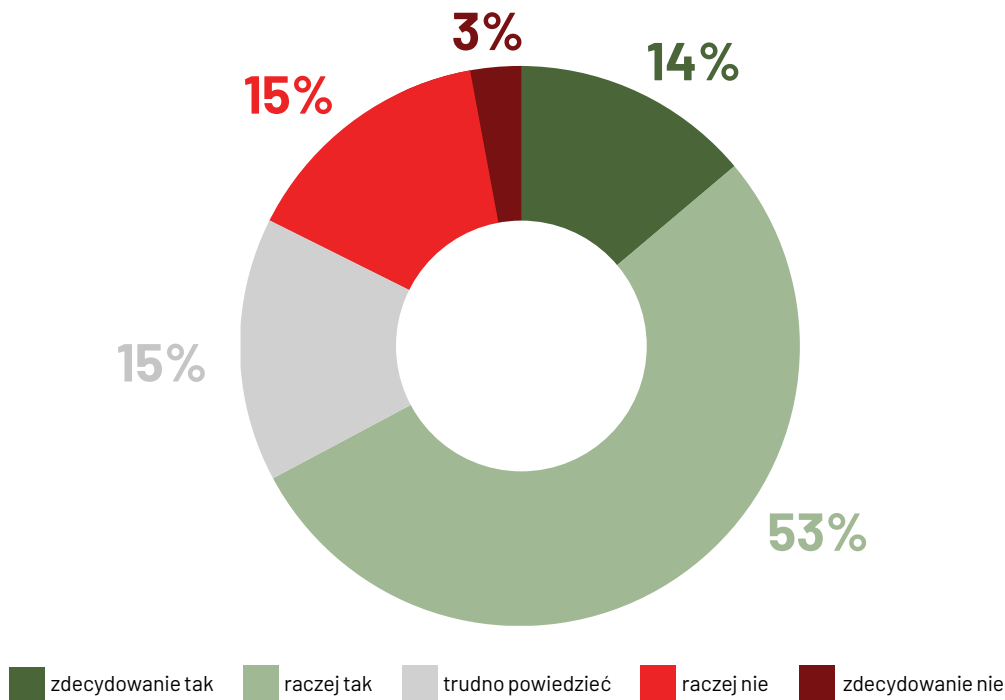

POSTAWY WOBEC KRYZYSÓW HUMANITARNYCH NA ŚWIECIE

💡 VIII. ZAINTERESOWANIE SYTUACJĄ HUMANITARNĄ NA ŚWIECIE

Zainteresowanie sytuacją humanitarną na świecie zadeklarowało dwie trzecie Polaków i Polek (67 proc.). Najwyższe deklarowane zainteresowanie odnotowano wśród osób powyżej 60 roku życia (75 proc.) i osób z wykształceniem wyższym (74 proc.). Najmniej zainteresowani okazali się zabiegani trzydziestolatkowie (58 proc.).

Czy interesuje się Pan (i) sytuacją humanitarną na świecie? Sytuacją ludzi dotkniętych konfliktami zbrojnymi, katastrofami naturalnymi, czy innymi kryzysami humanitarnymi? (N=1000)

NAJWYŻSZE ZAINTERESOWANIE ↑

↓ NAJNIŻSZE ZAINTERESOWANIE

W GRUPACH WIEKOWYCH:

POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA (N=311)

75%

30-39 LAT (N=194)

58%

WŚRÓD OSÓB Z WYKSZTAŁCENIEM:

WYŻSZYM (N=301)

74%

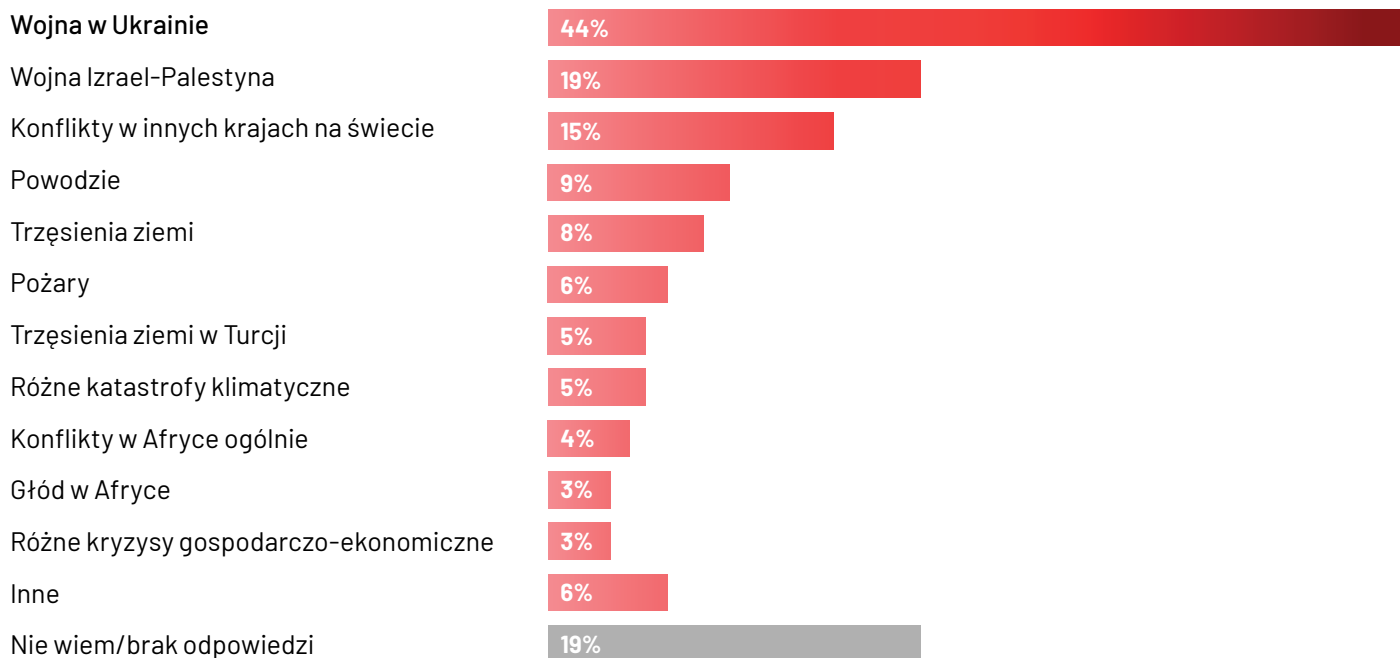
PODSTAWOWYM, GIMNAZJALNYM (N=135)
ZASADNICZYM ZAWODOWYM (N=202)

po 62%

IX. ZNAJOMOŚĆ WYDARZEŃ KRYZYSOWYCH

Zapytani o kryzysy humanitarne, ankietowani wymieniali spontanicznie wojny w Ukrainie (44 proc.) i izraelsko-palestyńską (19 proc.). Pozostałe wskazania były bardzo ogólne i rozproszone: konflikty zbrojne w innych krajach, powodzie, pożary. Z konkretnych kryzysów badanym (choć nielicznym) zapadło w pamięci jedynie trzęsienie ziemi w Turcji i Syrii, które wymieniło 5 proc. z nich.

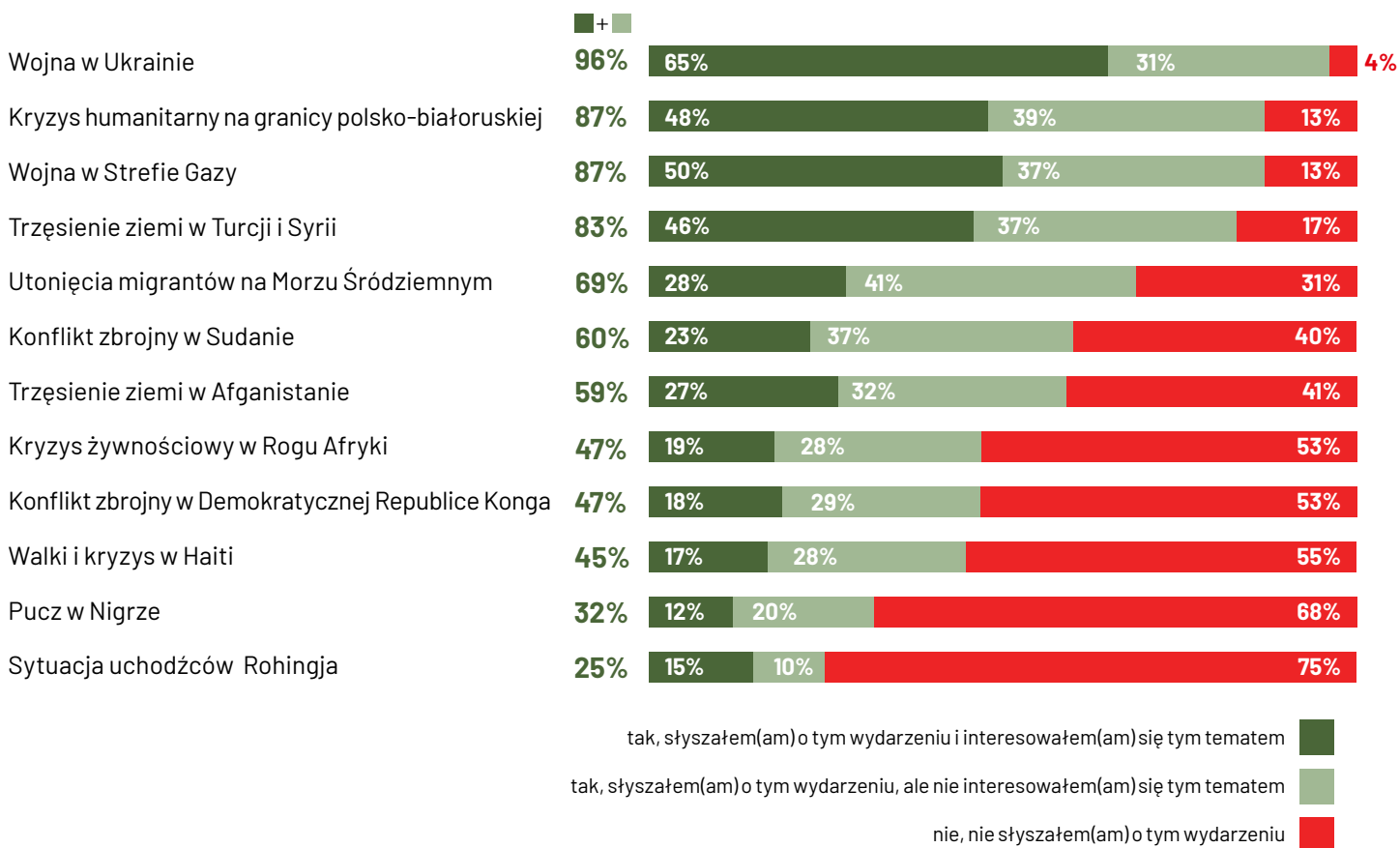
O jakich wydarzeniach kryzysowych słyssał(a) Pan(i) w zeszłym roku? (N=1000)

Jeśli wspomóc pamięć respondentów gotową listą kryzysów, deklarują znajomość i zainteresowanie wojną w Ukrainie – słyszeli o niej prawie wszyscy, aktywnie interesowało się nią 65 proc. badanych. Na drugim miejscu pojawia się – zupełnie nieobecny w spontanicznych odpowiedziach – kryzys na granicy polsko-białoruskiej (łącznie 87 proc. znających, w tym 48 proc. aktywnie zainteresowanych). Tyle samo osób słyszało o wojnie w Strefie Gazy. Nieco mniej – 83 proc. – słyszało o trzęsieniu ziemi w Syrii i Turcji.

O utonięciach na Morzu Śródziemnym słyszało nieco ponad dwie trzecie Polaków i Polek (69 proc.), ale tematem tym aktywnie interesowała się już tylko nieco ponad jedna czwarta badanych (26 proc.). Doniesienia o walkach w Haiti, puczu wojskowym w Nigrze czy sytuacji uchodźców Rohingja docierały odpowiednio do 45, 32 i 25 proc. ankietowanych.

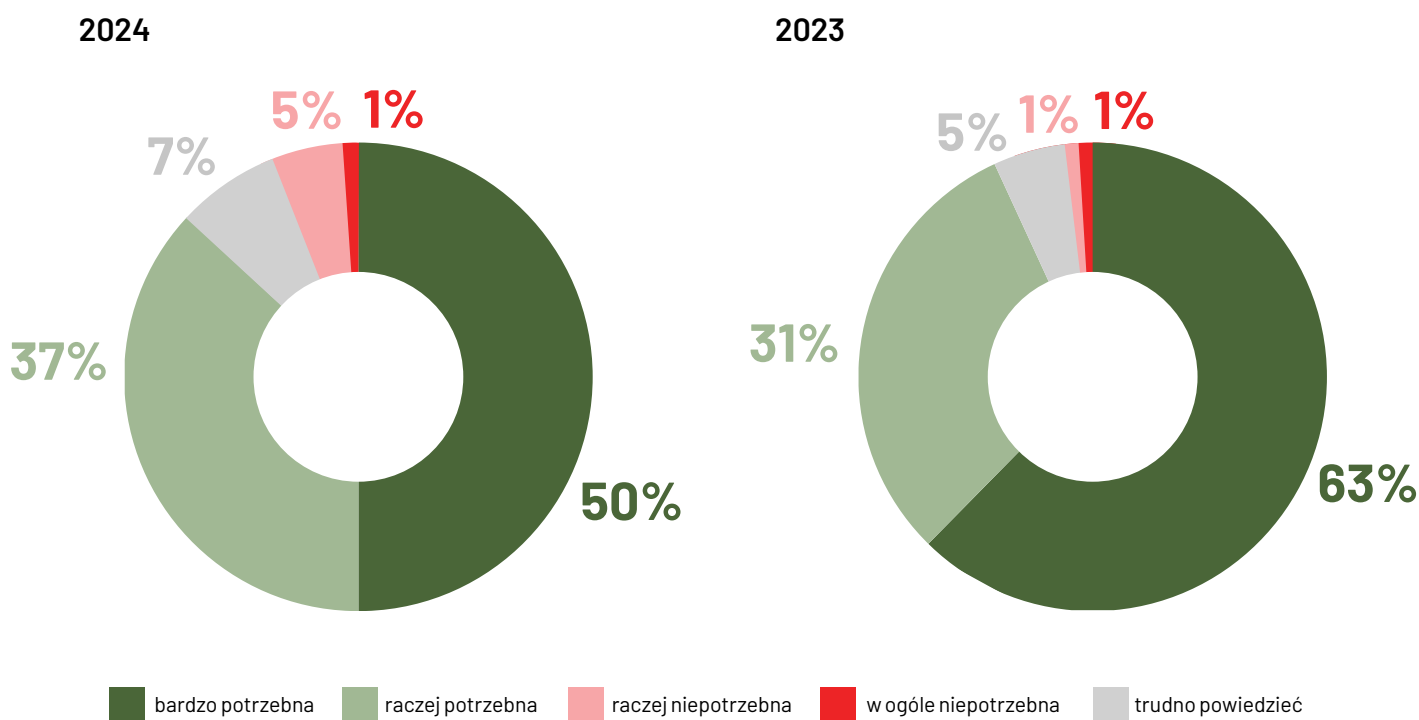
Czy słyssał(a) Pan(i) o następujących wydarzeniach i kryzysach humanitarnych z zeszłego roku? (N=1000)

X. ZAPOTRZEBOWANIE NA POMOC HUMANITARNĄ

Na ile pomoc humanitarna jest dziś potrzebna lub niepotrzebna? (2024 N=1000, 2023 N=1080)

Zdecydowana większość badanych (łącznie 87 proc.) uważa, że obecnie pomoc humanitarna jest raczej potrzebna (37 proc.) lub bardzo potrzebna (50 proc.). Wyniki te są zbliżone do zeszłorocznych.

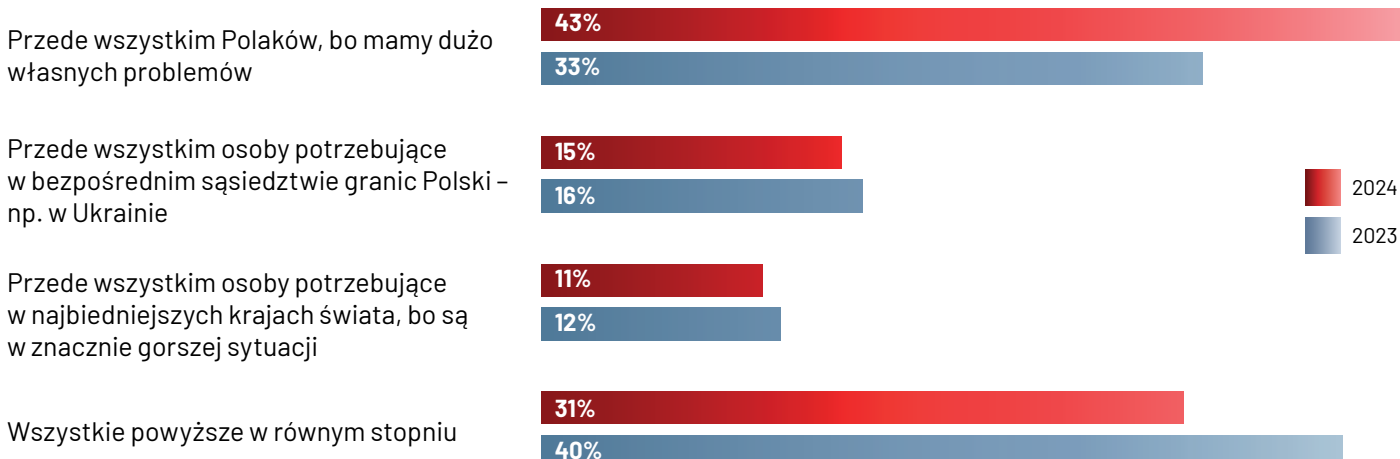

📉 XI. KOGO POWINNY WSPIERAĆ ORGANIZACJE HUMANITARNE?

Względem ubiegłego roku zmieniła się opinia co do tego, kogo organizacje humanitarne powinny wspierać.

Odsetek osób twierdzących, że odbiorcami pomocy w pierwszej kolejności powinni być Polacy („bo mamy dużo własnych problemów”) w ciągu roku wzrósł o 10 punktów procentowych (z 33 do 43 proc.). Co jednak istotne, nie zmalało poparcie dla uprzywilejowania pomagania najbliższym sąsiadom (Ukraińcom), oraz osobom w najbiedniejszych krajach („bo są w znacznie gorszej sytuacji”). Podobnie jak w zeszłym roku na pierwszeństwo w pomaganiu tym grupom wskazało odpowiednio 15 i 11 proc. ankietowanych.

Czy Pana(i) zdaniem organizacje humanitarne działające w Polsce powinny obecnie wspierać... (2024 N=1000, 2023 N=1080)

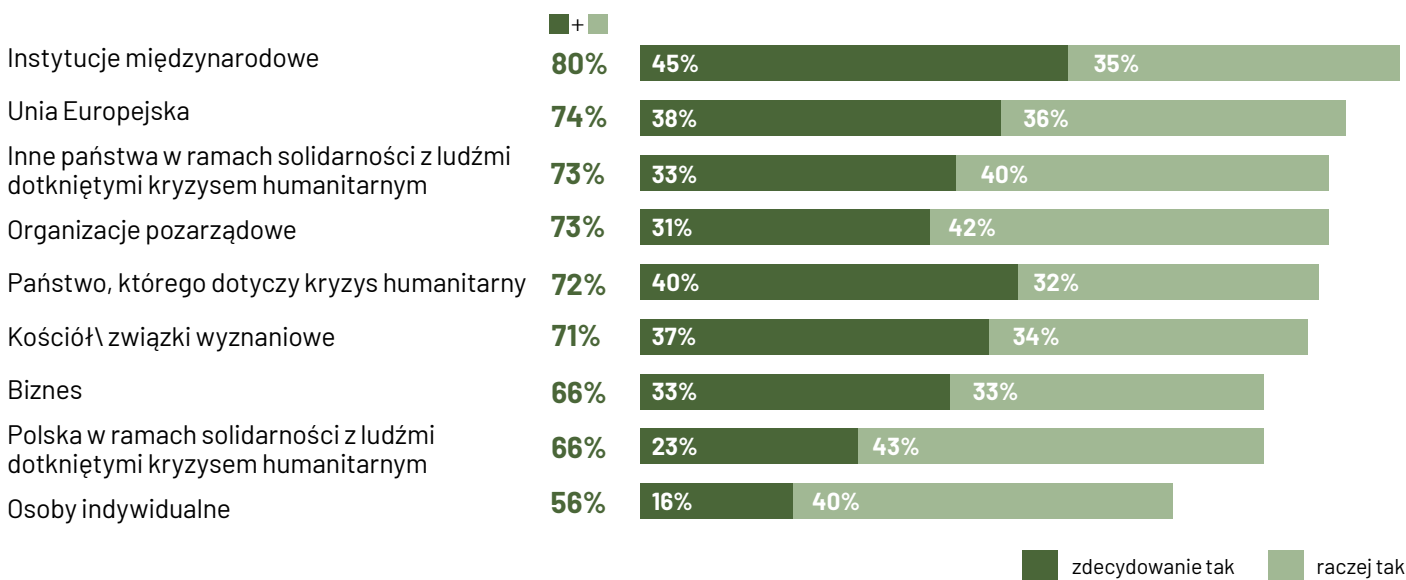
🤝 XII. PODMIOTY ZOBOWIĄZANE DO NIESIENIA POMOCY

W badaniu zapytano ankietowanych o to, kto powinien pomagać ludziom dotkniętym skutkami kryzysów humanitarnych. Ci najczęściej wskazywali na instytucje międzynarodowe (80 proc. wskazań, w tym aż 45 proc. zdecydowanych) oraz – wyszczególnioną – Unię Europejską (łącznie 74 proc. wskazań). Praktycznie tyle samo wskazań, w przedziale 71-73 proc., otrzymały państwa, których bezpośrednio dotyczy dany kryzys, inne państwa („w ramach solidarności z ludźmi dotkniętymi kryzysem”), organizacje pozarządowe oraz Kościół i związki wyznaniowe.

W pomoc poszkodowanym w kryzysach humanitarnych powinien angażować się również biznes. Oczekiwanie takie potwierdziło dwie trzecie badanych (66 proc., w tym 33 proc. w sposób zdecydowany). Takie same oczekiwania, choć wyrażane mniej zdecydowanie (odpowiednio 66 proc wskazań ogółem, w tym 23 proc. zdecydowanych) ankietowani mają wobec państwa polskiego.

Ankietowani najmniejszą rolę w reagowaniu na kryzysy humanitarne widzą dla osób indywidualnych, które w tym kontekście wskazała ponad połowa badanych – 56 proc.

Kto według Pana(i) powinien pomagać ludziom dotkniętym skutkami kryzysów humanitarnych? (N=1000)

O LEKARZACH BEZ GRANIC

Lekarze bez Granic to międzynarodowa medyczna organizacja humanitarna. Ratujemy zdrowie i życie ludzi tam, gdzie potrzeby humanitarne są największe. Niesiemy niezbędną pomoc ofiarom konfliktów zbrojnych, epidemii i klęsk żywiołowych oraz społecznościom wykluczonym z dostępu do opieki zdrowotnej. Działamy od ponad 50 lat. Dziś obecni jesteśmy w ponad 75 państwach.

W swoich działaniach kierujemy się własnym rozpoznaniem potrzeb, etyką lekarską oraz zasadami bezstronności, niezależności i neutralności. Jest to możliwe dzięki prywatnym darczyńcom – ponad 97 procent naszych funduszy pochodzi z prywatnych darowizn. Dzięki temu możemy działać natychmiast, kiedy jest taka potrzeba – nie czekając na efekty zbiórek, granty czy decyzje polityczne.

Polskie biuro Lekarzy bez Granic działa od marca 2022 roku.

lekarze-bez-granic.pl

